

MỘT SỐ ĐIỂM MỚI CỦA LUẬT CÔNG ĐOÀN 2024

ĐẶNG HUYỀN THU - TRẦN THỊ THÚY MAI

Ngày 27/11/2024, Quốc hội đã ban hành Luật Công đoàn số 50/2024/QH15 thay thế Luật Công đoàn 2012 (**Luật Công đoàn 2024**). Luật Công đoàn 2024 được ban hành nhằm khắc phục một số hạn chế, bất cập của Luật Công đoàn 2012 sau hơn 10 năm thực thi, chẳng hạn: một số vấn đề về hệ thống tổ chức, cơ chế tài chính, quyền công đoàn...; đồng thời thể chế hóa Hiến pháp 2013, các chủ trương, nghị quyết của Đảng và bảo đảm tính thống nhất của hệ thống pháp luật. Luật Công đoàn 2024 có hiệu lực từ ngày 01/7/2025 và có một số nội dung nổi bật như sau:

Thứ nhất, bổ sung một số quyền, trách nhiệm của công đoàn. Liên quan đến trách nhiệm của công đoàn trong việc đại diện, chăm lo và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên công đoàn và người lao động, ngoài việc kế thừa toàn bộ các trách nhiệm tại Luật Công đoàn 2012 trước đây, Điều 11 Luật Công đoàn 2024 bổ sung thêm một số trách nhiệm như:

- Chủ động thỏa thuận với người sử dụng lao động (**NSDLĐ**), tổ chức đại diện NSDLĐ hỗ trợ, thực hiện các chế độ, điều kiện thuận lợi hơn so với quy định của pháp luật về lao động;
- Tổ chức các hoạt động chăm lo, nâng cao đời sống, văn hóa, tinh thần; động viên, khen thưởng, hỗ trợ khi ốm đau, thai sản, khó khăn, hoạn nạn và các hoạt động chăm lo khác cho đoàn viên công đoàn và người lao động;
- Tổ chức hoạt động hỗ trợ pháp lý cho đoàn viên công đoàn, người lao động theo các hình thức hỗ trợ pháp lý bao gồm: tư vấn pháp luật; tham gia tố tụng với tư cách là người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp hoặc người bào chữa; đại diện ngoài tố tụng trước cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

Thứ hai, bổ sung các trường hợp miễn, giảm, tạm dừng đóng kinh phí công đoàn. Điều 30 Luật Công đoàn 2024 quy định 03 trường hợp được miễn, giảm, tạm dừng đóng kinh phí công đoàn bao gồm:

- Doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã thực hiện giải thể, phá sản theo quy định của pháp luật thì được xem xét miễn số tiền chưa đóng kinh phí công đoàn;
- Doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã gặp khó khăn vì lý do kinh tế hoặc bất khả kháng thì được xem xét giảm mức đóng kinh phí công đoàn;
- Trường hợp doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã gặp khó khăn phải tạm dừng sản xuất, kinh doanh dẫn đến việc không có khả năng đóng kinh phí công đoàn thì được xem xét tạm dừng đóng kinh phí công đoàn trong thời gian không quá 12 tháng. Lưu ý rằng khi hết thời hạn tạm dừng đóng, doanh

ng nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã tiếp tục đóng kinh phí công đoàn và đóng bù kinh phí công đoàn cho thời gian tạm dừng đóng. Thời hạn đóng bù chậm nhất là ngày cuối cùng của tháng tiếp theo tháng kết thúc việc tạm dừng đóng. Số tiền đóng bù bằng số tiền phải đóng của những tháng tạm dừng đóng.

Thứ ba, sửa đổi, bổ sung quy định về quản lý, sử dụng tài chính công đoàn và bổ sung yêu cầu công khai tài chính công đoàn. Vì một số quy định về tài chính công đoàn tại Luật Công đoàn 2012 còn chung chung và chưa rõ cơ chế giám sát và đảm bảo công khai, minh bạch, Luật Công đoàn 2024 đã bổ sung một số nguyên tắc thực thi, trong đó, nhấn mạnh vào tính tập trung, công khai, minh bạch, tiết kiệm, hiệu quả, có phân công, phân cấp quản lý, gắn quyền hạn và trách nhiệm của công đoàn các cấp, đồng thời đảm bảo tuân thủ các quy định pháp luật có liên quan (khoản 1 Điều 31 Luật Công đoàn 2024). Ngoài ra, Luật Công đoàn 2024 cũng bổ sung thêm các nhiệm vụ được sử dụng tài chính công đoàn, và yêu cầu công đoàn các cấp phải thực hiện công khai tài chính công đoàn hàng năm tại hội nghị ban chấp hành công đoàn, đồng thời công khai bằng một trong các hình thức:

- Niêm yết tại trụ sở làm việc của cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp;
- Thông báo bằng văn bản đến các cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, cá nhân có liên quan;
- Thông báo tại hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động hàng năm;
- Đăng tải trên trang thông tin điện tử của cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp.

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Luật Công đoàn 2024 đã có nhiều thay đổi để phù hợp với thực tế tổ chức, hoạt động của công đoàn, đồng thời khắc phục những hạn chế, vướng mắc trong quy định tại Luật Công đoàn 2012, đặc biệt là các quy định liên quan đến tài chính công đoàn và chính sách miễn, giảm, tạm dừng đóng kinh phí công đoàn. Ngoài các nội dung đã đề cập trên đây, các doanh nghiệp cần cập nhật và nghiên cứu các quy định khác của Luật Công đoàn 2024 và các văn bản hướng dẫn trong tương lai để đảm bảo tuân thủ quy định pháp luật.